خراسان روزنامه صبح ایران
پنجشنبه ۱۸ خرداد ۱۳۹۶ .۱۳ رمضان ۱۴۳۸ .شماره ۱۹۵۵۴

رسا- مدیر کل اوقاف و امور خیریه خراسان رضوی از اجرای طرح ضیافت الهی در ۸۵ بقعه و مراسم افطاری ساده در ۵۱ بقعه استان خبر داد. حجت الاسلام احمدزاده، با اشاره به اجرای طرح «افطاری خشک» با نظارت اداره کل اوقاف خراسان رضوی و به همت خیران گفت: تاکنون ۱۵۰۰ بسته افطاری خشک، هریک به ارزش یک میلیون ریال تهیه و میان محرومان و نیازمندان استان توزیع شده است.

اجرای طرح ضیافت الهی و مراسم افطاری در بیش از ۵۰ بقعه متبرکه خراسان رضوی

سفره های افطار؛ فرصت احیای زندگی ایرانی-اسلامی

محمد بهبودی نیا
international@khorasannews.com

■ **پرده اول**

حیاط را آب و جارو کرده اند و دو نفری زیر چتر درخت انگور روی تخت نشسته اند. باد روی آب ریخته برکف حیاط می‌وزد و همه جا خنک می شود ،صدای ربنا در حیاط خانه پیچیده و پیرزن زیر لب سوره قدر را می خواند و پیرمرد با دست های لرزانش تکه های سرخ هندوانه را داخل ظرف می چیند. چند تکه پنیر، نان و سبزی افطاری آن هاست،بوی ریحان در سفره پیچیده است، پیرمرد رو به همسرش می گوید :«دیر کردن،الان اذان میگن».

پیرزن در حالی که تسبیح آبی رنگش را لای انگشتانش می‌چرخاند با اشاره سر با لبخند می گوید:«هنوز دیر نشده، میان». هنوز چند لحظه از این حرف پیرزن نگذشته که در حیاط باز می شود و نوه ها و فرزندان پیرزن و پیرمرد از در وارد می شوند و همگی دور سفره می نشینند. صدای خنده بچه ها تمام فضای خانه را پر می کند .پیرزن برای نوه هایش داستان های قدیمی تعریف می کند. یکی از بچه ها روی پای مادر بزرگش نشسته و نوه دیگر در حالی که سرش را روی زانوی مادر بزرگش گذاشته و روی زمین دراز کشیده به ستاره ها خیره مانده و در ذهنش صحنه های داستانی که مادربزرگ برای او تعریف می کند را برای چندمین بار بازسازی می کند.

■ **پرده دوم**

از در که وارد می شوی گارسون ها به استقبالت می آیند،یکی از آن ها با لبخند تو را به سمت میز افطار راهنمایی می کند و دیگری بدون این که با تو چشم در چشم شود ظرف سوپ را روی میز می گذارد ،صدای ربنا لا به لای همهمه میهمان ها و صدای به هم خوردن ظرف های غذا گم می شود .هر کدام از میهمان ها سعی می کند کنار کسی بنشیند که او را می شناسد ،اما برای تو اکثر چهره ها غریبه اند ،بالاخره یک نفر را پیدا می کنی ،کنارش می نشینی، چند لحظه اول به سلام و احوال پرسی می گذرد اما بعد از مدت کوتاهی تعداد زیادی از میهمان ها در حالی که به صفحه نمایشگر گوشی همراهشان خیره مانده اند و در صفحات مجازی در حال گشت زنی هستند ،منتظر رسیدن لحظه افطار و شنیدن صدای اذان هستند،بالاخره صدای اذان به گوش می رسد و میهمان ها با عجله افطار می کنند. سالن کم کم خلوت می شود ،تنها افرادی که میل چندانی به رفتن ندارند کودکانی هستند که هنوز بازی موبایلی شان تمام نشده است. میهمان ها از صاحب مجلس تشکر می کنند و به سرعت از تالار خارج می شوند .ظروف بزرگ غذاهای نیمه تمام روی میز باقی مانده و کارکنان خدمات تالار در حالی که پلاستیک های بزرگ زباله را در دست دارند، از سمت دیگر سالن به میزها نزدیک می شوند.

■ **فرهنگی که رو به فراموشی نیست**

با پیشرفته شدن جوامع و ورود علم و فناوری به زندگی بشر، امروز شاهد گسترش ارتباطات بشری از طریق تلفن ،فضای مجازی و... هستیم و از طرفی با گسترش زندگی آپارتمان نشینی، برگزاری مراسم های افطاری و مهمانی ها به جای خانه های قدیمی و به شیوه سنتی به تالارها انتقال یافته است . حال سوال اینجاست که آیا این تغییرات در سبک زندگی باعث فراموشی فرهنگ صله رحم نخواهد شد؟

در پاسخ این سوال یک جامعه شناس و پژوهشگر علوم اجتماعی می گوید :« در ماه مبارک رمضان، مراسم های مختلفی انجام می شود که یکی از این مراسم ها، مراسم افطاری و صله رحم است که در آن بیشتر روابط چهره به چهره است. این مراسم در گذشته در قالب دوستان و خویشاوندان انجام می شد اما با گسترده تر شدن جوامع، امروز در ادارات، مراسم افطاری در بین همکاران آن اداره برگزار می شود. با ورود فضاهای مجازی به زندگی انسان، امروزه بیشتر دیدارها از همین طریق و به صورت مجازی انجام می شود که شاید این امر باعث ایجاد تعارض هنجاری در افراد شود و در همین راستا عوارض اجتماعی، اعتقادی و روانی را به دنبال داشته باشد که البته این کشمکش ها در جوامع مختلف مدام در حال اتفاق افتادن است و امری طبیعی است و حتی در برخی موارد، همین تغییر سبک زندگی به انتقال فرهنگ و دین و همچنین سرعت بخشی به این انتقال ها کمک زیادی می کند. دکتر علی اصغر مهاجری ادامه می دهد:«یکی از کارکردهای دین انسجام بخشی است که از طریق پیروان خود، نهادهای اجتماعی را منسجم و از این حیث به بقا و پیشرفت جامعه کمک شایانی می کند. ماه مبارک رمضان که یکی از زیر مجموعه های دین مبین اسلام است نیز چندین کارکرد دارد و با بازخوانی دوباره جامعه به طرق مختلف، ریسمان های اجتماعی جامعه را محکم می کند و در نتیجه باعث مستحکم تر شدن همبستگی اجتماعی می شود. همانطور که گفته شد صله ارحام در جامعه شناسی با مفهوم همبستگی اجتماعی هم خوانی دارد و موجب محکم شدن ریسمان های فرهنگ های مختلف اجتماعی به یکدیگر می شود و بدون صله ارحام در نظام سنتی و فضای مجازی، شکی نیست که جامعه به زودی از هم خواهد پاشید . اگر بخواهیم مثالی ساده عنوان کنیم ،باید بگوییم که جامعه مثل دانه های تسبیح هستند و صله ارحام نقش نخ تسبیح را بازی می کند و اگر نخ را قطع کنیم همه دانه ها از هم پاشیده می شود اما باید به این نکته اشاره داشت که گاهی صله ارحام در یک نظام سنتی اتفاق می افتد و گاهی در نظام صنفی، که ادبیات و فرهنگ غنی دینی ما هم ممکن است بیشتر مدیون همان نظام سنتی باشد . به مرور زمان و با پیشرفت جامعه و تکنولوژی شاید شکل برگزاری صله رحم هر روز بیشتر از روزهای قبل تغییر کند و از شکلی به شکل دیگر و از جامعه ای به جامعه دیگر منتقل شود. در پاسخ دوستانی که اعتقاد دارند با صنعتی شدن جوامع، صله ارحام برچیده خواهد شد باید گفت ،بدون شک صله ارحام به واسطه روحیه اجتماعی بشر هیچگاه از بین نخواهد رفت بلکه تنها از شکلی به شکل دیگر تغییر می کند.

■ **صله ارحام در فرهنگ ما**

این روزها برگزاری افطاری های مجلل باعث شده تا افراد کمتری قادر به برگزاری این مراسم باشند. حجت الاسلام کاظم شمس که خود از فعالان حوزه فرهنگی است با اشاره به جایگاه صله رحم در آموزه های اسلامی و دینی و همچنین فرهنگ ایرانی می گوید: فرهنگ ایرانی فرهنگ با سابقه ای بوده و هست و برخی آموزه های اسلام هم از گذشته های دور در فرهنگ ایرانی وجود داشته است. صله رحم از مواردی است که جزو فرهنگ های قدیمی ایرانی بوده و این رفت و آمدها به خاطر تقویت روحیه اجتماعی انسان، مورد تاکید اسلام نیز هست و نباید با برگزاری این مراسم به صورت تجمل گرایانه آن را دچار حاشیه هایی کنیم و باعث کم رنگ شدن آن در بین اقشار مختلف جامعه شویم. حجت الاسلام شمس عنوان می کند: رحم، کسانی هستند که از یک ریشه به طریق پدر و مادر به هم متصل می شوند . اسلام علاوه بر این که بر دیدار و سلوک رفتاری با مسلمانان و انسان ها سفارش کرده در رابطه با رحم هم دستور بسیار خاصی داده است که یک نمونه آن رفت وآمدها و احوال پرسی و رسیدگی به مشکلات همدیگر است. اگر بستگان و رحم، نیازمند کمک مالی باشند باید به آن ها کمک کرد. این هم یکی دیگر از مصادیق صله رحم است. یک نوع خاص صله رحم دیدو بازدید و احوال پرسی و گفت و گو کردن به منظور رفع کدورت هاست. وی با اشاره به مستحب یا واجب بودن صله رحم در اسلام تصریح می کند: صله رحم مستحب قطعی است و البته بعضی از مراجع آن را واجب می دانند اما در رابطه با قطع رحم باید بگوییم که فتوای همه مراجع شیعه بر حرام بودن آن است. اگر با کسی قطع رابطه کردیم یا باعث آزار و اذیت و ناراحتی کسی شدیم، مرتکب گناه کبیره شده ایم. قطع رحم از گناهان کبیره است.

■ **پرده سوم**

دو مرد در کنار حوض وسط میدان ،زیر سایه درختان چنار نشسته اند و پاهایشان را تا زانو در آب حوض فرو برده اند، صدای فروریختن آب از فواره ها آنقدر بلند است که سر و صدای ماشین ها در آن گم شده است. باد قطره های سرگردان آب را به نرمی روی سر و صورت آنها می پاشد . روی تابلوی نصب شده کنار میدان با خط خوش نوشته شده "فرارسیدن ماه رمضان مبارک". از یکی از آن ها درباره مراسم افطار و تاثیر سفره های سنتی ساده و کم هزینه در بهبود کیفیت صله رحم و تاثیر غیر مستقیم صله رحم بر ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی سوال می کنم .بعد از کمی مکث با لبخند می گوید :« کدوم صله رحم ،این روزا مردم حوصله خودشونم ندارن،قدیم ترها که ما بچه بودیم بهتر بود ،مهمونی ها بیشتر بود، سفره های افطار ساده هم زیاد پهن می شد اما این روزا آدم جرات نمی کنه افطاری بده بس که تجملات زیاد شده ،به نظر من رسانه ها می تونن کاری کنن که با توجیه بعضی از مردم این فرهنگ رو کلا از ذهن مردم پاک کنن که افطاری دادن یعنی پهن کردن یه سفره با انواع و اقسام خوراکی ها و...». مرد دیگری که کنارما نشسته در حالی که کمی از آب حوض را روی سرش می‌ریزد، حرف دوستش را این طور ادامه می دهد: « به نظر من هر جا یه اجتماع شکل می گیره و یه عده دور هم جمع میشن مجموعه رفتارای اونا به صورت غیر مستقیم و به مرور زمان تبدیل به یه فرهنگ میشه و حضور افراد مسن در جمع می‌تونه معضل غریبگی جوان های امروز با فرهنگ غنی ایرانی رو رفته رفته حل کنه .در اصل یکی از دلایل این که بعضی از جوان ها نسبت به فرهنگ اجدادی خودشون بی تفاوت شدن، می تونه همین شکافی باشه که بین نسل جدید و قدیم ایجاد شده و نسل جدید تمایلی به شرکت توی مهمونی ها و دور هم نشستن های فامیلی ندارن .میشه از نسل قدیم چیزای زیادی در مورد سبک زندگی و مسائل فرهنگی یاد گرفت چون اونا دریایی از تجربه هستن .از طرفی توی همین مجالس یه سری مسائل فرهنگی به صورت عینی مطرح میشه که با خوندن صد تا کتاب و گروه مجازی و صفحات مختلف اینترنت هم نمیشه اونارو به دست آورد و فرهنگی که به صورت نفس به نفس به بچه های ما منتقل بشه موندگارتره. مسئولای فرهنگی ما باید یه راهکار واسه ایجاد جذابیت توی مهمونی های فامیلی برای جوان ترها به خانواده ها ارائه بدن تا نسل آینده نسبت به شرکت توی این قبیل مهمونی ها بی رغبت نشه و ما بتونیم از این طریق، فرهنگ ایرانی رو برای نسل های بعدی مون حفظ کنیم».

■ **ترویج فرهنگ ایرانی- اسلامی**

شاید در نظر اول برگزاری سفره های افطار و دید و بازدیدها، یک دور هم نشینی ساده به شمار بیاید اما از دیدگاه جامعه شناسان سفره های افطاری و صله رحم دارای اهمیت ویژه ای در یک نظام اجتماعی است. جامعه شناسان همواره این مراسم ها را یکی از پایه های اصلی نظام اجتماعی معرفی می کنند .یک جامعه شناس و پژوهشگر اجتماعی در رابطه با تاثیر سفره های افطار و صله رحم بر ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی می گوید: « مناسکی که به صورت افطاری و صله رحم انجام می شود، سرمایه های اجتماعی ایجاد می کند و هر چقدر ارتباطات بین افراد در یک جامعه بیشتر باشد در نتیجه در آن جامعه همبستگی بیشتری ایجاد می شود که نتیجه این همبستگی چیزی جز بالا رفتن روحیه افراد یک اجتماع و در نهایت شکوفایی فرهنگی ،اجتماعی و اقتصادی نیست.»غلامرضا حسنی عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد ادامه می دهد: «ما باید به شدت مراقب باشیم تا مراسم های افطاری و صله ارحام از وضعیتی برخوردار نشود که تنها عده معدودی از جامعه به دلیل تجملاتی شدن قادر به برگزاری آن باشند بلکه باید سعی شود که مهمانی ها و افطاری ها و صله ارحام به ساده ترین شکل ممکن برگزار شود تا تعداد این سفره ها بیشتر شود و در نتیجه ارتباطات بالاتر اجتماعی را شاهد باشیم چرا که کاهش این نوع مناسک موجب کاهش ارتباطات و کارکردها برای جامعه می شود. بنابراین اگر ما این مراسم ها را با هدف انجام دید و بازدید ها با آموزه های اخلاق اسلامی ایرانی برگزار کنیم، شاهد اتفاقات خوشایندی خواهیم بود ». غلامرضا حسنی اضافه می کند: «به دلیل آمیختگی فرهنگ ایرانی و اسلامی این دو فرهنگ را نمی توان از هم تفکیک کرد و آن ها را از هم جدا دانست بنابراین وقتی ما مراسمی را برگزار می کنیم با برگزاری آن مراسم به ظاهر ساده اما صمیمانه به سلامت معنوی ،روانی و جسمانی جامعه کمک می کنیم و این نوع مراسم به صورت غیر مستقیم بر بسیاری از مسائل فرهنگی تاثیر گذاشته و به ماندگاری آن ها کمک می کند». این پژوهشگر اجتماعی می گوید: «بیشترین کارکردی که این مناسک دارد کمک به رشد و بالندگی فرهنگ هایی از قبیل توجه به همنوع ،مهرورزی و اخلاق مداری است که در دین اسلام و فرهنگ ایرانی به شدت بر آن تاکید شده است. البته فرهنگ دیگری هم که در همین دور هم نشینی ها اتفاق می افتد و باید به آن اشاره شود، فرهنگ توجه به همنوع است که در این افطاری ها و صله ارحام افراد حاضر بیشتر با مشکلات هم آشنا می شوند و سعی در حل این مشکلات دارند و در تفسیر این سخن می توان گفت که وقتی تعدادی از افراد یک جامعه در قالب گروه هایی در این مراسم ها شرکت می کنند، این افراد تبدیل به یک عضو از یک گروه اجتماعی می شوند که در زمان بروز مشکلات به یاری یکدیگر می شتابند».

■ **پرده آخر**

صدا در خیابان های شهر می پیچد: «ربنا لاتزغ قلوبنا.....» جوانی در حالی که سینی خرما در دست دارد، به ماشین های عبوری نزدیک می شود ،لامپ مغازه ها یکی یکی خاموش می شود و مغازه دارها کرکره مغازه شان را پایین می کشند ،حالا جوان کنار یکی از خودروهای عبوری ایستاده است و خرما تعارف می کند و با فاصله کمی از او، پیرمردی که بسته های نان و پنیر را داخل سینی چیده از راه می رسد و بسته ها را بین سرنشین های خودروها تقسیم می کند. کمی آن طرف تر تعدادزیادی از جوان ها چند میز را کنار هم گذاشته اند و روی میز پر شده است از لیوان های چای و بسته های نان و پنیر .صدا همه جای خیابان هست :«ربنا اننا آمنا فاغفرلنا...». نزدیک تر می روم، تعدادی از جوان ها مشغول آماده کردن افطاری های ساده برای روزه داران هستند. بایکی از آن ها همکلام می شوم و در مورد تاثیر افطاری های ساده بر صله رحم از او سوال می کنم .جوان در حالی که چند قالب کوچک پنیر و مقداری سبزی را روی یک تکه نان می گذارد، می گوید: «افطاری ساده یعنی همین کاری که ما داریم انجام می دهیم، نان و پنیر و سبزی با خرما. حالا یک عده این کارها را در خانه هایشان انجام می دهند، یک عده در مساجد؛ ما هم که مغازه دار هستیم داخل خیابان و کنار محل کارمان افطاری می دهیم . قرار نیست وقتی از افطاری صحبت می کنیم، حتما انواع و اقسام غذاها را ردیف کنیم می شود یک مقدار پول روی هم گذاشت و یک افطاری ساده داد و کلی ثواب برد. به نظر من وقتی صله رحم و مراسم افطاری ساده برگزار شود، می توانیم به جای یک بار در ماه چندبار این مراسم ها را برگزار کنیم و همین دور هم جمع شدن ها باعث رفع کدورت ها و ایجاد همدلی بین افراد می شود. در مورد صله رحم و ویژگی های آن، احادیث و روایات زیادی داریم که در این احادیث آمده است: صله ارحام باعث افزایش عمر و افزایش روزی و سامان پیدا کردن امور و پالایش اخلاق می شود. از طرفی این کار به انسان یک لذت روحی فوق العاده می دهد و حال روحی آدم با این کار بسیار بهتر از قبل می شود و وقتی حال آدم خوب شد اخلاقش هم خوب می شود و وقتی اخلاقش خوب شد با خانواده اش بهتر رفتار می کند و اختلاف های خانوادگی پیش نمی آید و وقتی اختلاف پیش نیامد (با لبخند ادامه می دهد) اخلاقش بهتر می شود و وقتی اخلاقش بهتر شد، به خصوص اگر مثل ما کاسب باشد با مشتری خوب برخورد می کند و درآمدش بیشتر می شود و این موارد زنجیره وار به هم ارتباط پیدا می کند تا بی نهایت». جوان دیگری که با شنیدن صحبت های دوستش بر سر ذوق آمده است، این طور ادامه می دهد : «چند شب پیش در حرم امام رضا(ع) یک سفره پهن کرده بودند از این سمت حرم تا سمت دیگر آن. از هر طبقه اجتماعی سر این سفره نشسته بودند دکتر ،مهندس، کارگر .خادم ها با احترام و لبخند به روزه دارها افطاری تعارف می کردند .به نظر من این گونه سفره ها باعث ترویج فرهنگ مهربانی و همدلی و انسان دوستی در جامعه است ،از طرفی برگزاری افطاری با این حجم، باعث بالاتر رفتن روحیه همکاری و فعالیت های گروهی در جامعه می شود و این سفره ها باعث ترویج روحیه انفاق که یک فرهنگ متعالی است در بین مردم می شود. (کمی مکث می کند و چند خرما داخل نایلون فریزری می گذارد و ادامه می دهد) امروز در یکی از محلات پایین شهر مشهد دیدم که پشت شیشه یک نانوایی روی یک کاغذ نوشته شده بود: «نان صلواتی». به نظر من این هم می تواند یک نوع افطاری ساده و ترویج فرهنگ باشد». پیرمردی که سینی نان و پنیر را در دستش گرفته با لبخند به سمتم می آید و در حالی که لبخندی بر لب دارد، تعارف می کند .نان و پنیر را که از دستش می گیرم، صدای اذان در کوچه های شهر می پیچد.

جدول سخت [شماره ۸۳]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱ - کندزبان - برای تسکین درد روی عضو آسیب دیده می گذارند - محروم کردن کسی از چیزی - همسایه تبریز و مرند ۲ - بنیانگذار روانشناسی عمومی - گاری - از چهره های ماندگار ادبیات فارسی و صاحب اثر پوستین وارونه ۳ - صندوق حمل جسد - ریاضی دان سوئیسی - شبنم - گریستن بر مرده ۴ - از صور فلکی نیمکره جنوبی آسمان - زمان گذشته - نیست بر ... دلم جز الف قامت یار - شهری در انگلستان - پسوند نسبت ۵ - شادی آفرین - فیلمی مشهور از چارلی چاپلین - نوگرایی ۶ - تغار چوبی - از ملزومات حفاری - جیوه - سخن ، گفتار ۷ - مغازه دار - حیله - آنان که با بصیرت ظرایف امور را در می یابند ۸ - شکمو - برقرار کردن ارتباط تلفنی - اسم مستعار دهخدا - آتشدان - برداشت محصول ۹ - سرپیچی کردن - گوسفند عربی - الهه اندیشه و هنر در اساطیر یونان - خدای هندو ۱۰ - با دو دست و دو پا - افشانه - خرامنده ۱۱ - جامه نازک - فلات آسیایی - کشتی بان - شیوه تلفظ.

عمودی : ۱ - قسمت های میانی هر چیز - بندری در پاکستان ۲ - نوعی حلوا - بانوی نویسنده آمریکایی و خالق اثر خاک خوب ۳ - از سازهای زهی - هنر فرنگی ۴ - صدای بلند - شیفت - از ادات پرسش ۵ - بخش انتهایی پرچم گل - آوازه خوان ۶ - میان تهی - نخستین سلسله بزرگ چین باستان ۷ - به سامان - فلزی شکننده که در داروسازی به کار می رود ۸ - عضو رونده - اندک - برگزیده ۹ - بهره وام - از کتب فقهی شیعه تألیف شیخ صدوق ۱۰ - از پیامبران بنی اسرائیل - طبخ غذا ۱۱ - ملامت - کشوری در جنوب شرقی شبه جزیره بالکان ۱۲ - اثر هنری زیبا و دلنشین - پسوند شباهت ۱۳ - مفلوج - عظمت - فاقد برجستگی ۱۴ - نوعی کاغذ نازک و مقاوم - پیکار ۱۵ - گردهمایی - جد مادری حضرت سلیمان(ع) ۱۶ - انبازی - نفع و فایده ۱۷ - پارچه - جانوری از خانواده بندپایان - طرح و الگو ۱۸ - گل رازقی - ملاج ۱۹ - بررسی دوباره چیزی - دندانه سوهان ۲۰ - ماسک - رهسپار.

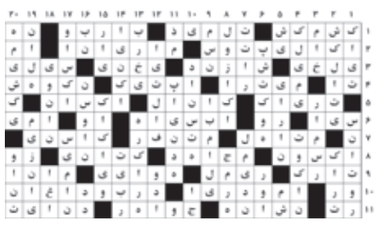

حل جدول شماره ۸۲

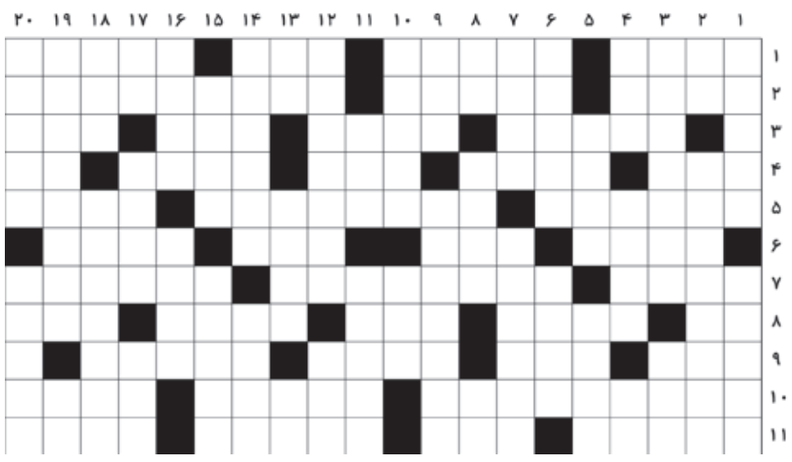

جدول متوسط [شماره ۶۸۵۱]

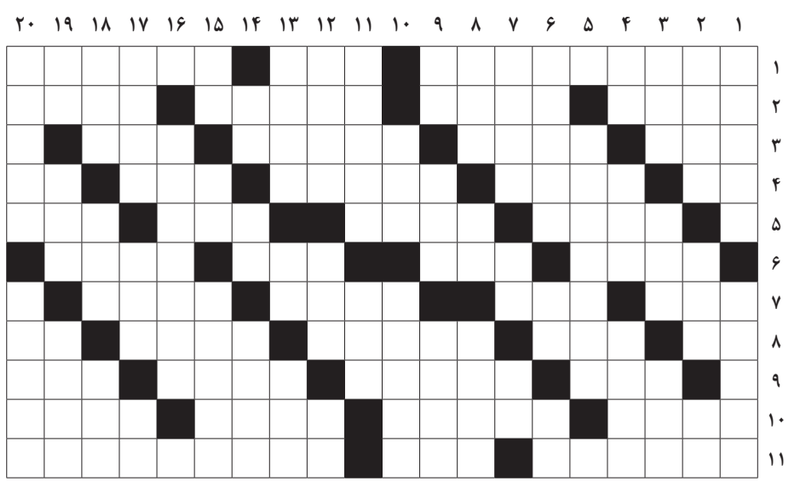

طراح جدول: مجید شادروح

افقی

۱- هیستولوژی - فصل و بخش - شارع ۲- آرزوها - ایالتی در هند - کیسه پول - بلند مرتبه ۳- درخت اعدام - امپراتور دیوانه روم - مجموعه نمایشی - افزون ۴- مساوی عامیانه - ثمر - صدارت - کرشمه - یازده ۵- وسط - تایلند سابق - حیله - حرفه ۶- مدال سوم - نابینا - زنبیل - سنگ ترازو ۷- پرنده شکاری - قوم باستانی - درخشان - مقدار ۸- رفوزه - خلوت - کنار - یگانه - شب روستایی ۹- فایده - برای پر کردن درز شیشه ها به کار می رود - قصه گو - شهر فردوسی ۱۰- پرنیان - سپهر - نوعی دندان - ارابه ۱۱- نامه ها - پسوند دارندگی - موسس

عمودی

۱- صحرا - اخوی ۲- احصائیه - هوا - تصدیق بیگانه ۳- فانوس دریایی - سرحد - سرزمین بلقیس ۴- پشته - سلاح کاشتنی - تسمه ۵- محتاج ۶- درختی پرشاخ وبرگ - برجستگی لاستیک - اسب آذری ۷- الگو - عدد مخصوص - کافی ۸- دیدنی ارتش - روشنایی - الحاقیه ۹- دریا - هوش - برنا ۱۰- عقوبت - مثل ۱۱- روز بیستم هر ماه خورشیدی - فرزندزاده ۱۲- فرمانده - بدبوی پرخاصیت - لیل ۱۳- شب مانده - واحد سطح - از حروف الفبا ۱۴- زائوترسان - تمام و کامل - نوعی خودرو ۱۵- انبار کشتی - منقار پرنده - اکسیر ۱۶- وسیله ای برای اندازه گیری فشار هوا ۱۷- معلق - دورویی - تکرار حرف ۱۸- امر به بودن - برش سینمایی - اگر برعکس شود اصل و سرشت است ۱۹- حرکت اسب شطرنج - نام - چهل و دومین سوره قرآن کریم ۲۰- نادر - گیاهی است شبیه سیر که ریشه اش فقط یک پیاز درشت است

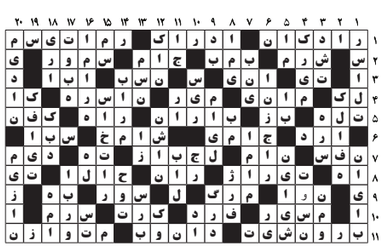

حل جدول شماره ۶۸۵۰

حرف هایتان را با ما به گوش مسئولان برسانید

ستون «حرف مردم» روزنامه خراسان انعکاس دهنده صادق دیدگاه ها، نظرات، انتقادات و مشکلات شما است.

شماره پیامک 2000999

ستون حرف مردم سلام
لطفا به مسئولان بگویید که...